

Datum för beslut:
2024-11-19

Diarienummer:
V-2024-0560

Till Universitetskanslersämbetet

Beslut om svar till Universitetskanslersämbetet angående tillsynsrapport om utländsk stipendiefinansiering (reg. nr 32-00258-23)

Beslutet

Rektor beslutar om att Kungl. Tekniska högskolan lämnar följande svar till Universitetskanslersämbetet på remiss angående tillsynsrapporten om utländsk stipendiefinansiering (UKÄ:s reg.nr 32-00258-23).

Ärendet

Med anledning av beslut i ett tillsynsärende 2022 inledde Universitetskanslersämbetet (UKÄ) en utredning om doktorander med utländsk stipendiefinansiering. I utredningen remitterades frågor till universitet och högskolor 2023. UKÄ publicerade i juni 2024 rapporten *Doktorander med utländsk stipendiefinansiering – en tillsynsrapport*. I en uppföljning av rapporten ber UKÄ nu universitet och högskolor att inkomma med en redogörelse för vilka åtgärder som lärosätena genomför med anledning av UKÄ:s uttalanden i tillsynsrapporten.

Inledning

Kungl. Tekniska högskolan (KTH) välkomnar att UKÄ nu följer upp remissen om villkoren för utländska stipendiedoktorander. Som KTH redogjorde för i remissvaret 2023, arbetar lärosätet strategiskt, konsekvent och målmedvetet för att de utländska stipendiedoktorander som kommer till KTH så långt det är möjligt ska ha villkor som är likvärdiga dem som våra anställda doktorander har.

KTH arbetar i enlighet med högskoleförordningens (HF) krav på anställning av doktorander, och tillämpar samtidigt HF:s undantag från kravet på anställning i 5 kap. 4 a §. KTH verkar ständigt i ett internationellt sammanhang, och ur ett globalt perspektiv är det mycket vanligt med stipendiefinansiering av doktorandstudier. Detta gäller även inom EU/EES där exempelvis EU är en betydande stipendiefinansiär. I det fall utländsk stipendiefinansiering tillämpas för KTH löpande diskussioner med parterna i syfte att förbättra och utveckla samarbetena, inte minst ur doktorandens perspektiv.

KTH:s åtgärder med anledning av tillsynsrapporten

KTH har sedan tidigare valt att pausa antagningen av nya doktorander inom avtalet med China Scholarship Council (CSC), inför utlysningen 2025. Med anledning av att UKÄ finner skäl att

ifrågasätta förutsättningarna för insyn i villkor för stipendierna, har KTH nu sett över vilka ytterligare åtgärder som universitetet bör vidta.

KTH beslutar att inte anta nya doktorander med stipendiefinansiering inom ramen för det föreliggande CSC-avtalet.

Frågan om utländsk stipendiefinansiering i ett bredare perspektiv

KTH ifrågasätter några av de tolkningar som UKÄ gör i tillsynsrapporten, särskilt gällande slutsatserna angående undantaget för EU-finansierade program eller andra samarbeten. Väl utarbetade system med stipendier utgör sedan länge en viktig finansieringsform i flera sammanhang, där skäliga villkor kan säkerställas. I en sådan kontext kan krav på anställning bli ett hinder som gör att samarbetet inte kan genomföras.

Bland de flera hundra doktorander KTH antar varje år, antas numera ett tiotal utländska doktorander med stipendiefinansiering. KTH tillämpar etablerade processer med många steg när samarbeten ska etableras och utvecklas, bland annat för att säkerställa att doktorandernas villkor är skäliga och att deras rättigheter tas tillvara.

Även om KTH av många olika skäl anser att anställda doktorander är det självklara i de flesta fall, kvarstår det faktum att KTH verkar i en internationell kontext. Stipendiefinansiering är, globalt sett, fortsatt en vanlig finansieringsform och doktoranderna har en stabil och skälig försörjning även inom avtalsbundna stipendiesamarbeten. Stipendieprogram kan även utgöra en viktig del i sådan kapacitetsbyggnad som beskrivs i högskoleförordningen.

KTH har även i en tidigare skrivelse, till regeringen, framhållit vikten av att lärosäten även fortsättningsvis kan ha stipendiefinansiering inom avtalsbundna stipendiesamarbeten. Denna skrivelse lyftes fram i konsekvensutredningen som ingick i utbildningsdepartementets delning av förordningen i april 2018. Detta efter att en ändring gjorts så att formuleringen *eller andra samarbeten* kom till.

Som ett resultat av KTH:s skrivelse gjordes en analys av bestämmelserna, och justeringar i HF 5 kap. 4 a § kom till stånd i syfte att undvika "oavsiktliga konsekvenser för sådana stipendiesamarbeten där villkoren är skäliga". KTH finner det olyckligt att UKÄ:s tillsynsrapport överhuvudtaget inte nämner utbildningsdepartementets ovan nämnda delning, eller den omfattande dokumentation som låg till grund för de justeringar som gjordes.

Sammanfattningsvis anser KTH att de uttolkningar som UKÄ gör av intentionerna bakom den ovan nämnda bestämmelsen kan ifrågasättas och komma att få konsekvenser för svenska lärosätens möjligheter att fortsätta en rad viktiga samarbeten inom forskarutbildning och forskning.

Ärendets beredning vid KTH

Remissen har handlagts inom ledningskansliet i samarbete med avdelningen utbildningsstöd och i samråd med KTH:s ledning. Frågeställningarna har beretts kollegialt i bland annat Fakultetsrådet och Forskarutbildningsutskottet, samt med inspel från en rad olika personer och funktioner. Fakultetsrådet beslutade, vid sitt sammanträde den 9 oktober, att rekommendera rektor att avveckla avtalet med CSC.

Detta beslut har fattats av rektor Anders Söderholm efter föredragning av utbildningsledare Anna Carlstedt. Närvarande vid beslutet var universitetsdirektör Kerstin Jacobsson, biträdande universitetsdirektör Fredrik Oldsjö, ordförande för Tekniska Högskolans studentkår Gustav Heldt och mötets sekreterare Annette Grahn.

Kungl. Tekniska högskolan

Rektor Anders Söderholm

Utbildningsledare Anna Carlstedt, ledningskansliet

Sändlista

UKÄ

Rektor

Prorektor

Universitetsdirektör och biträdande universitetsdirektör

Vicerektor för internationalisering

Vicerektor för forskning

Dekanus och prodekanus

Forskarutbildningsansvariga vid skolor

Skolchefer

Avdelningschefer inom verksamhetsstödet

Säkerhetschef

Expeditionsdatum 2024-11-19